

ระบบฐานข้อมูลรวมในญี่ปุ่น

NACISIS WebCat (UNION CATALOG)

* สมพงษ์ เจริญศิริ

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าสารสนเทศในยุคปัจจุบันเกิดขึ้นมากมายกระจายกันอยู่ทั่วทุกมุมของโลก ทั้งในรูปของสิ่งตีพิมพ์ที่เป็นเล่มเพื่อแจกจ่ายและจำหน่าย หรือจัดเก็บอยู่ในสื่อไม่ตีพิมพ์ เช่น ไมโครฟิล์ม วีดีโอ ซีดี หรือแม้กระทั่งจัดเก็บในรูปสื่อที่คอมพิวเตอร์สามารถอ่านและประมวลผลได้ เช่น ไฟล์ต่าง ๆ บทความย่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สำหรับการจัดการเพื่อให้บริการสื่อเหล่านั้นคือหัวใจสำคัญ ในการเข้าถึงเข้าใช้สารสนเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้ายังเป็นสารสนเทศที่มีราคาแพงและหายากด้วยความจำเป็นที่จะต้องจัดการระบบค้นหาซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นมากขึ้นด้วย อีกทั้งยังเป็นการใช้สารสนเทศร่วมกันทำให้ลดงบประมาณในการจัดซื้อสารสนเทศราคาแพงและลดความซ้ำซ้อนได้อีกด้วย

ในประเทศญี่ปุ่นมีระบบจัดการสารสนเทศและให้บริการผู้ใช้หลายระบบ โดยมีศูนย์ระบบสารสนเทศแห่งชาติ NACISIS (National Center for Science Information System) เป็นสถาบันวิจัยร่วมระหว่างมหาวิทยาลัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์ การกีฬาและวัฒนธรรม เพื่อให้บริการสารสนเทศแก่นักวิจัยทุกสถาบันในประเทศญี่ปุ่น ตั้งอยู่ที่โตเกียว ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อหน่วยงานเป็น NII (The National Institute of Informatics) โดยได้แบ่งโครงสร้างภายในหน่วยงานดังนี้

Research Division

Foundations of Informatics Research Division

- Foundations of Algorithms Research
- Symbolic Reasoning Research
- Bioinformatics Research
- Mathematical Informatics Research
- Cognitive Science Research

Infrastructure Systems Research Division

- Computer Architecture Research
- Functional Network Research
- Network Security Research
- Network Architecture Research
- Information Networking Research

Software Research Division

- Programming Languages Research
- Data Engineering Research
- Research Software Reliability Research
- Large-scale Software Research
- Software Engineering Research
- Distributed Processing

Multimedia Information Research Division

- Image Processing Research
- Information Retrieval Research
- Computer Vision Research
- Multimedia Processing Research

ข้อมูลของระบบห้องสมุด แต่ละแห่งได้ แต่ในระบบ NACISIS WebCat ไม่สามารถที่จะยืม-คืน จัดหาได้ ดังภาพประกอบที่ 1, 2 และ 3

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติมหาวิทยาลัยในญี่ปุ่น

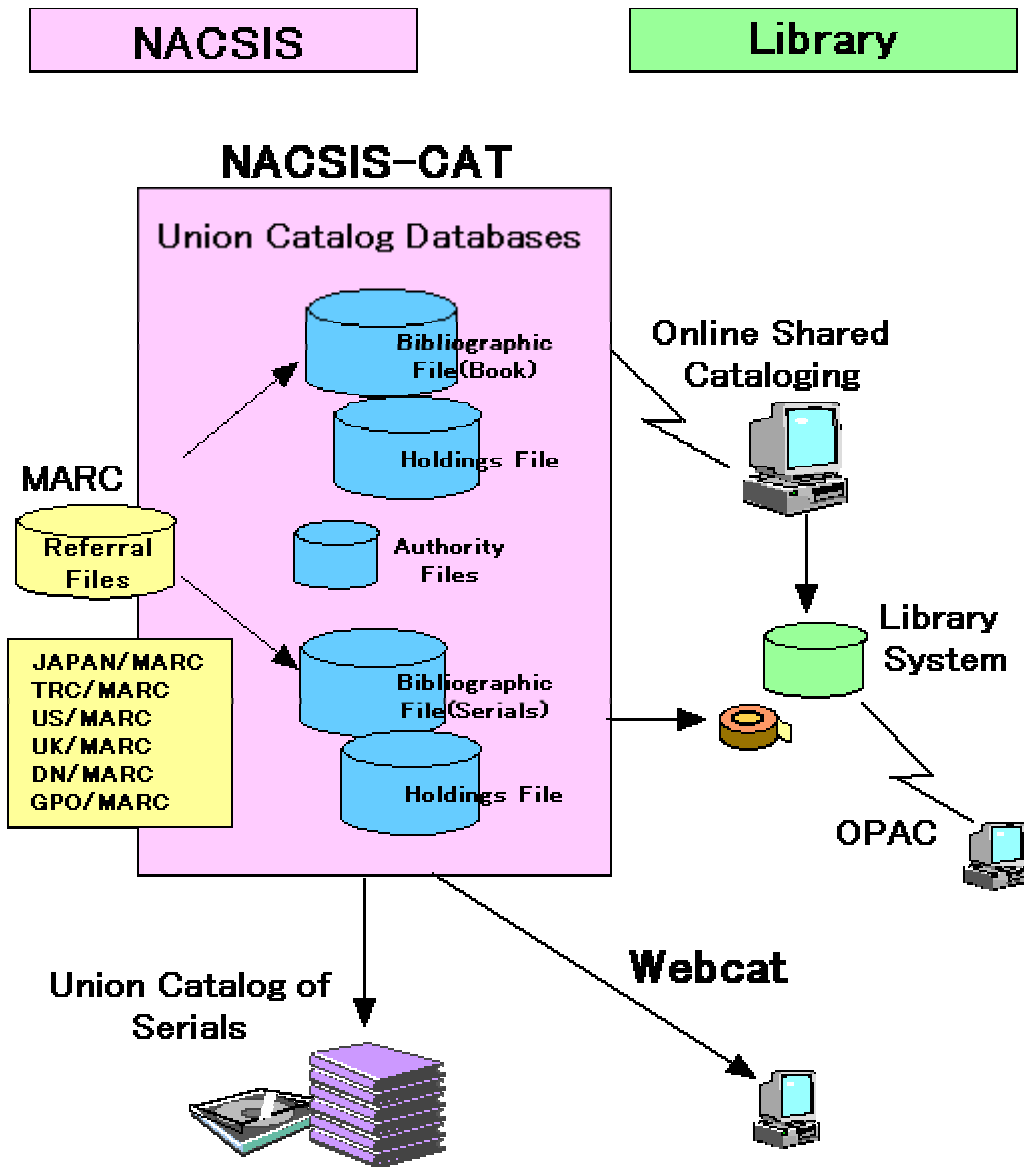
มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และหน่วยงานต่าง ๆ ในญี่ปุ่น มีระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่นำมาใช้แตกต่างกันออกไป ซึ่งระบบของแต่ละมหาวิทยาลัยนำมาใช้มีตั้งแต่การ จัดหา แคตตาล็อก ยืม คืน บริการยืมระหว่างห้องสมุด เป็นต้น ในการทำงานระบบห้องสมุดของแต่ละแห่งเมื่อได้รับสารสนเทศใหม่เข้ามา จะทำตามขั้นตอนของแต่ละแห่ง และทำการตรวจเช็คสารสนเทศใหม่กับระบบฐานข้อมูล NACISIS-WebCat เสียก่อน ถ้ามีรายการสารสนเทศนั้นอยู่ในระบบอยู่แล้วก็สามารถดึงข้อมูลมาเข้าที่ฐานข้อมูลหน่วยงานนั้นได้เลย และที่ Holding Libraries เพิ่มในฐาน NACISIS-WebCat ว่าสารสนเทศมีที่ห้องสมุดนั้นด้วย เวลาสืบค้นที่ NACISIS-WebCat ก็จะโชว์รายการและ Link ไปยังห้องสมุดที่มีสารสนเทศนั้น ๆ ดังภาพประกอบที่ 4 , 5 และ 6

ก้าวใหม่ของความร่วมมือระหว่าง NII (NACISIS) กับ OCLC

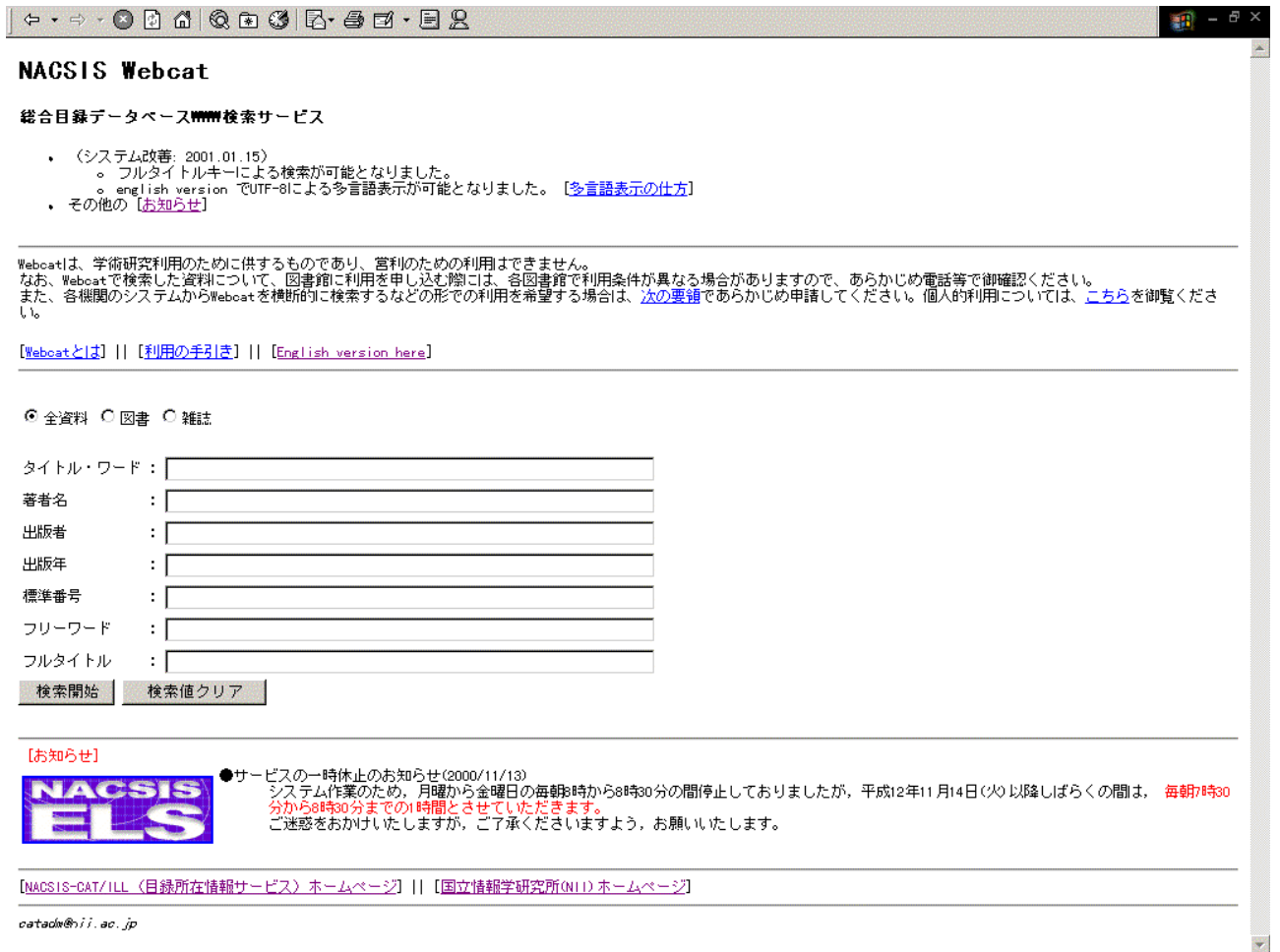
เมื่อพูดถึง NACISIS WebCat ผู้ใช้บริการสืบค้นสารสนเทศห้องสมุด จะทราบทันทีว่าสืบค้นเพียงที่เดียว (<http://webcat.nacsis.ac.jp>) ก็จะสามารถบอกได้ว่าในญี่ปุ่นมีสารสนเทศที่เราต้องการอยู่หรือไม่ ถ้ามีอยู่ที่ห้องสมุดไหน แต่เมื่อพูดถึง OCLC (Online Computer Library Center) หน่วยงานตั้งอยู่ที่อเมริกา ผู้ที่เคยใช้บริการหรือเคยรู้จักบริการขององค์กรนี้ จะทราบว่าเป็นฐานข้อมูลรวมขนาดใหญ่มาก หรือใหญ่ที่สุดในโลกก็ว่าได้ เพราะเป็นฐานข้อมูลรวมห้องสมุด หน่วยงาน องค์กร ที่มีสมาชิกอยู่ทั่วโลก ประมาณว่าไม่น้อยกว่า 39,000 ห้องสมุดจาก 79 ประเทศ (www.oclc.com : Junly, 2001) การเข้าใช้บริการและการเป็นสมาชิกต้องเสียค่าใช้จ่าย

สำหรับความร่วมมือระหว่าง NII (NACISIS) กับ OCLC ขณะนี้กำลังมีการติดต่อประสานงานในข้อตกลงการใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน ถ้าผลสำเร็จจะก่อให้เกิดผู้ใช้บริการสารสนเทศในญี่ปุ่น (NACISIS WebCat) และสมาชิก OCLC สามารถทำงานร่วมกันได้และการสืบค้นสารสนเทศ ณ ที่เดียวสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลได้ทั้งสองแห่งในเวลาเดียวกัน

Cataloging System(NACISIS-CAT)

ภาพประกอบที่ 1 ระบบฐานข้อมูล NACISIS-CAT

NACSIS Webcat

総合目録データベースWWW検索サービス

- ・ (システム改善: 2001.01.15)
  - フルタイトルキーによる検索が可能となりました。
  - english version でUTF-8による多言語表示が可能となりました。 [[多言語表示の仕方](#)]
- ・ その他の [[お知らせ](#)]

Webcatは、学術研究利用のために供するものであり、営利のための利用はできません。
なお、Webcatで検索した資料について、図書館に利用を申し込めば、各図書館で利用条件が異なる場合がありますので、あらかじめ電話等で御確認ください。
また、各機関のシステムからWebcatを横断的に検索するなどの形での利用を希望する場合は、[次の要領](#)であらかじめ申請してください。個人的利用については、[こちら](#)を御覧ください。

[[Webcatとは](#)] || [[利用の手引き](#)] || [[English version here](#)]

全資料   図書   雑誌

タイトル・ワード :

著者名 :

出版者 :

出版年 :

標準番号 :

フリーワード :

フルタイトル :

[[お知らせ](#)]

●サービスの一時休止のお知らせ(2000/11/13)
システム作業のため、月曜から金曜日の毎朝8時から8時30分の間停止していましたが、平成12年11月14日(火)以降しばらくの間は、**毎朝7時30分から8時30分までの1時間とさせていただきます。**
ご迷惑をおかけいたしますが、ご了承くださいませよう、お願いいたします。

[[NACSIS-CAT/ILL \(目録所在情報サービス\) ホームページ](#)] || [[国立情報学研究所\(NII\) ホームページ](#)]

catdls@ii.ac.jp

ภาพประกอบที่ 2 ระบบการสืบค้นฐานข้อมูล NACSIS-CAT
(ภาษาญี่ปุ่น)

The screenshot shows a web browser window with the title "NACSIS Webcat". The page content includes a navigation bar with icons, a main heading "NACSIS Webcat", and a sub-heading "Retrieval service for NACSIS-CAT Databases on World Wide Web". A red link "[News](1/15/2001)" is followed by a bulleted list of updates. Below this is a disclaimer about non-profit use and a link to a manual. A search form with radio buttons for "Books and Serials", "Books", and "Serials" is present, with fields for "Title Word", "Author", "Publisher", "Publication Year", "Standard Numbers", "Free Keywords", and "Fulltitle". "Search" and "Clear" buttons are at the bottom of the form. At the very bottom, there are links for "[NACSIS-CAT/ILL HOME]" and "[NII HOME]".

NACSIS Webcat

Retrieval service for NACSIS-CAT Databases on World Wide Web

[\[News\]\(1/15/2001\)](#)

- Webcat was revised on 1/15/2001
  - You can display UTF-8 (Unicode) data with the English version. You must use a browser capable of UTF-8 display (IE 4.0 or Netscape 4.0 or above).
  - You can use the **fulltitlekey**.

Webcat is offered to non-profit-making users. Profit-making use is forbidden.
Confirmation is recommended on libraries policy of copy/loan service before you visit the library.
[\[Manual\]](#) [\[Japanese version here\]](#)

Books and Serials Books Serials

Title Word :

Author :

Publisher :

Publication Year :

Standard Numbers :

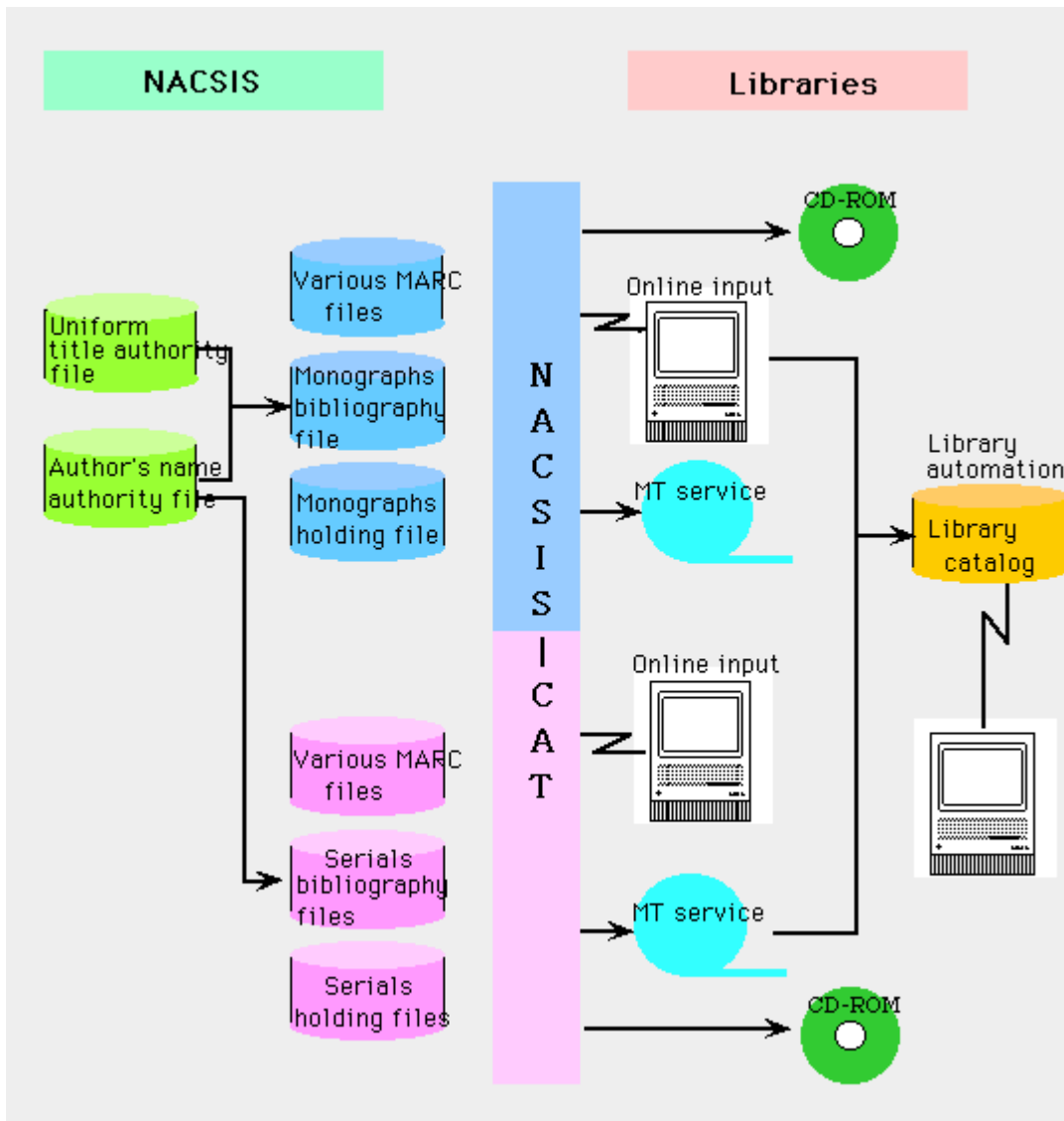
Free Keywords :

Fulltitle :

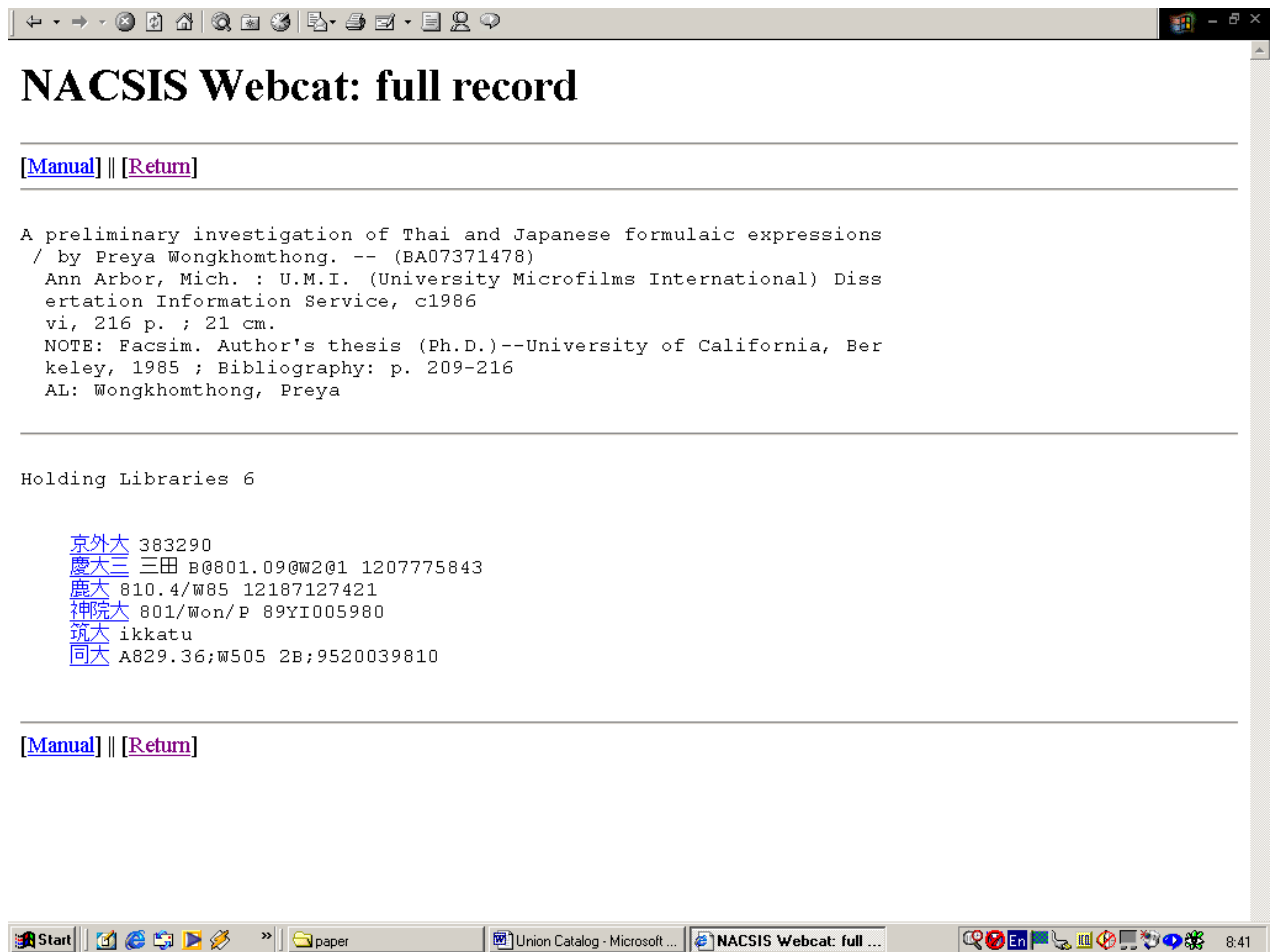

[\[NACSIS-CAT/ILL HOME\]](#) [\[NII HOME\]](#)

ภาพประกอบที่ 3 ระบบการสืบค้นฐานข้อมูล NACSIS-CAT
(ภาษาอังกฤษ)

ภาพประกอบที่ 4 ระบบการทำงานเชื่อมโยงระหว่างฐานข้อมูล NACSIS-CAT
กับฐานข้อมูลห้องสมุดของแต่ละหน่วยงาน

ภาพประกอบที่ 5 แสดงการผลการสืบค้นสารสนเทศจากระบบ NACSIS WebCat

The screenshot shows a web browser window displaying the 'Kyoto University Libraries Online Public Access Catalog'. The page features a search interface with the following elements:

- Navigation links: [\[Help\]](#), [\[Coverage\]](#), [\[Electronic Library\]](#), [\[Kyoto Univ. Library Home Page\]](#), [\[NACSIS Webcat\]](#)
- Mode selection: **[Standard mode]**, [\[Japanese version\]](#), and [\[Expert mode\]](#)
- Search fields: **Title=**, **Authors=**, **Publisher=**, ***Publish Year:**, ***File:**, **ISBN:**, and **ISSN:**
- Buttons: 'Search KU OPAC', 'Clear', and 'Search NACSIS Webcat'
- Footer text: '<- Search the National Union Catalog (Note)'

ภาพประกอบที่ 6 ระบบการสืบค้นฐานข้อมูล OPAC มหาวิทยาลัยเกียวโต ญี่ปุ่น
(ภาษาอังกฤษ)

เมื่อหันกลับมามองระบบการจัดการสารสนเทศห้องสมุดในประเทศไทย ซึ่งผู้เขียนบทความยอมรับว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในประเทศไทยแต่ละแห่งเลือกใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ดีมากอยู่แล้วเพียงแต่ความร่วมมือในการจัดการและจัดทำระบบฐานข้อมูลรวม (Union Catalog) ยังไม่ได้รับความสนใจอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะจากผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยที่ทำหน้าที่คล้ายกับ NII ของญี่ปุ่น ตลอดจนนักวิชาการและบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบ ทำให้ ณ ปัจจุบันการกระจายสารสนเทศมีจำนวนมาก ยากในการเข้าถึงของผู้ใช้บริการ ปัญหาการจัดซื้อสารสนเทศซ้ำซ้อน ราคาแพง ปัญหาสารสนเทศบางอย่างหายากและมีคุณค่า

ถึงแม้จะล่วงเลยเวลาอันควรแก่การจัดการระบบฐานข้อมูลรวม (Union Catalog) แต่ถ้าคิดเริ่มต้นและจัดทำตั้งแต่เดี๋ยวนี้ ประโยชน์มหาศาลอันจะก่อเกิดกับนักวิจัย นักวิชาการ ครู อาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนผู้สนใจใฝ่รู้ได้เข้าศึกษา ค้นคว้าและบริโภคสารสนเทศอันมีคุณค่าจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ในประเทศไทย ตลอดจนทำให้ประเทศชาติประหยัดงบประมาณได้อีกด้วย